

Linus Klackenberg
linus.klackenberg@energigas.se

Energi- och näringsminister
Ebba Busch

kn.registrator@regeringskansliet.se

Med kopia till:
Johan Malinen, Regeringskansliet
Martin Palm, Regeringskansliet
Johan Forsman, Energimyndigheten

Stockholm 2 december 2024

Begäran om ikraftträdande av Lag (2010:601) om ursprungsgarantier för energi

Inledning och bakgrund

Direktiv (EU) 2018/2001 om främjande av användningen av energi från förnybara energikällor (förnybartdirektivet, REDII) skulle ha införlivats i nationell lagstiftning senast den 30 juni 2021. I förnybartdirektivets Artikel 19 finns bestämmelser om ursprungsgarantier för förnybar energi, vilket innebär en skyldighet för medlemsstater att "*säkerställa att en ursprungsgaranti utfärdas efter begäran från en producent av energi från förnybara energikällor, inbegripet gasformiga förnybara bränslen av icke-biologiskt ursprung såsom vätgas*". Genom direktiv (EU) 2023/2413 (REDIII) införs ändringar i förnybartdirektivet, inbegripet vissa ändringar och förtydliganden avseende ursprungsgarantier i Artikel 19. REDIII måste införlivas i nationell lagstiftning senast den 21 maj 2025.

Sverige skulle alltså redan 30 juni 2021 ha sett till att ett system för ursprungsgarantier förutom el även omfattar gas, värme och kyla. Detta har ännu inte skett. År 2022 antog riksdagen ändringar i Lag (2010:601) om ursprungsgarantier för el med syfte att genomföra utvidgningen till gas, värme och kyla i enlighet med Artikel 19 i förnybartdirektivet. Enligt lagen så träder ändringarna i kraft när regeringen bestämmer. Något beslut om ikraftträdande har ännu inte fattats och något system för ursprungsgarantier för gas har därför inte implementerats.

Enligt Artikel 19 ska "*medlemsstaterna och de behöriga organ som utsetts säkerställa att de krav de inför är förenliga med standarden CEN - EN 16325*" (Guarantees of Origin for Electricity). Revidering av EN 16325 för att införliva de nya energibärarna och de nya bestämmelserna genom REDII har dragit ut på tiden och ännu har ingen ny standard antagits. Det är en av anledningarna till att det svenska systemet inte har kommit på plats. Det finns dock en remissbehandlad version som förbereds för formell omröstning under januari-mars 2025 och som förhoppningsvis kan antas under 2025.

Genom Direktiv (EU) 2024/1788 (Gasmarknadsdirektivet)¹ så införs tvingande krav på gasleverantörer på de reglerade gasnäten om att ursprungsmärkning av förnybar gas som saluförs

¹ EUROPAPARLAMENTETS OCH RÅDETS DIREKTIV (EU) 2024/1788 av den 13 juni 2024 om gemensamma regler för de inre marknaderna för förnybar gas, naturgas och vätgas, om ändring av direktiv (EU) 2023/1791 och om upphävande av direktiv 2009/73/EG

till slutkund ska ske genom annullering av motsvarande ursprungsgarantier, med hänvisning till bestämmelserna i förnybartdirektivet. Gasmarknadsdirektivet ska vara införlivat i nationell lagstiftning senast den 5 augusti 2026. Det är alltså avgörande att ett ursprungsgarantisystem för gas är implementerat och fungerar tillfredställande i Sverige i god tid före dess.

Ärendet - Begäran att regeringen omgående ska besluta om att Lag (2010:601) om ursprungsgarantier för energi ska träda i kraft den 1 januari 2026

Energigas Sverige anser att systemet med ursprungsgarantier för gas så snart som möjligt behöver komma på plats och begär därför att regeringen omgående ska besluta att Lag (2010:601) om ursprungsgarantier för energi ska träda i kraft. För att systemet ska finnas på plats i god tid innan ursprungsmärkningskrav införs 5 augusti 2026, samtidigt som det ges tillräcklig tid för att implementera och testa systemet föreslår Energigas Sverige att lagen ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Skälen till ärendet

Energigas Sverige anser att det inte längre finns någon möjlighet att vänta med att få ursprungsgarantier för gas på plats. Ett beslut om ikraftträdande av Lag (2010:601) om ursprungsgarantier för energi bör tas omgående så att Energimyndigheten så snart som möjligt kan remittera föreskrifter och sätta upp dataregistret, ta fram vägledningar och så vidare. Det är också viktigt att det finns tillräcklig tid för samråd med branschen, för Energimyndigheten och företagen att trycktesta systemet och vid behov införa justeringar. Det behövs också tid för att säkerställa harmonisering med andra länders system och att det kan fungera tillfredställande tillsammans med hållbarhetskriterier och den unionsdatabas som Kommissionen just nu sätter upp i enlighet med Artikel 31a i förnybartdirektivet. Det är viktigt att funktionalitet och kompatibilitet är tillräckligt utrett, testat och anpassat innan ursprungsgarantier för gas utfärdas. Därför är det lämpligt att lagen inte träder i kraft före den 1 januari 2026.

Att införandet av ursprungsgarantier för gas har dröjt utgör ett växande problem för många företag, inte minst för gasanvändare som ställer om till biogas men där avsaknad av ett svenskt register gör det svårt att tillgodoräkna sig biogasen i sina klimtrapporteringar. Det underlättar också verifieringen inom EU ETS och ökar trovärdigheten för biogas på marknaden. Det är ett allt större problem för gränsöverskridande handel, transparens och verifiering av biogasköp att Sverige snart är ensamma om att sakna ett system för ursprungsgarantier för gas. Det är också av samma skäl viktigt för vätgasen att så snart som möjligt få systemet på plats.

Den bortersta gränsen för när handel med ursprungsgarantier måste vara implementerat och fungera fullt ut med andra länder är den 5 augusti 2026. Då ska gasmarknadsdirektivets krav om ursprungsmärkning för förnybar gas med hjälp av ursprungsgarantier vara införlivat i svensk lagstiftning. För att det ska fungera behöver systemet vara på plats i god tid innan dess om gasleverantörerna ska ha en chans att ta hänsyn till detta i sina avtal och inköp. Därför anser Energigas Sverige att systemet med ursprungsgarantier måste vara i gång senast den 1 januari 2026. Vid den tidpunkten ska ursprungsgarantier kunna utfärdas, överföring och handel fungera och transaktioner med andra länders system måste fungera.

Energigas Sverige anser att det nu också finns tillräckliga förutsättningar för regeringen att besluta om att Lag (2010:601) om ursprungsgarantier för energi ska träda i kraft. Energigas Sverige, som varit mycket aktiva i arbetet med revideringen av standarden EN 16325, har förståelse för att regeringen velat invänta en mer färdig standard innan systemet implementeras i Sverige. Detta

trots ett växande behov hos många aktörer att få systemet på plats så snart som möjligt. Det har i standardiseringsarbetet varit svårt att nå konsensus i flera frågor, inte minst när det gäller gas, vilket gjort att arbetet dragit ut på tiden. Nu finns dock en remissbehandlad slutversion av standarden som ansvarig kommitté inom CEN JTC14 beslutat skicka på formell omröstning. Omröstningen planeras ske januari till mars 2025. Denna version av standarden är, i tillräckligt hög utsträckning, även kompatibel med de ändringar och förtydliganden av Artikel 19 avseende gas som kom genom REDIII. Vi kan också konstatera att trots omfattande arbete med inkomna ändringsförslag under remitteringen så har relativt lite av avgörande karaktär ändrats i denna version av standarden jämfört med remissversionen. Det visar på att liggande standard vilar på en tillräckligt solid grund. Sammantaget finns därför nu, med denna version av standarden som utgångspunkt, tillräckliga förutsättningar för att omgående implementera ursprungsgarantier för gas i Sverige. Samtidigt behöver Energimyndigheten vara beredd att göra de justeringar i systemet som krävs för god funktionalitet och kompatibilitet allteftersom standard, lagstiftning och marknadsförutsättningar ändras.

Sammanfattningsvis finns det nu tillräckliga förutsättningar för att implementera ursprungsgarantier för gas i Sverige och brådskande tvingande skäl för regeringen att omgående besluta om att Lag (2010:601) om ursprungsgarantier för energi skall träda i kraft. Energigas Sverige föreslår att lagen ska träda i kraft den 1 januari 2026.

Energigas Sverige står till fullt förfogande att bistå regeringen och myndigheterna i arbetet med att få ett funktionellt system på plats så snart som möjligt.

Linus Klackenber
Ansvarig Produktion

Anna Wallentin
Avdelningschef
Marknad och Kommunikation